

Pariisi

ETNOKORTTELEIDEN

Lähdimme viikonlopuksi toisenlaiseen Pariisiin. Unohdimme croissantit, Louvren ja Seinen risteilyt. Välillä mietimme, olemmeko edes Ranskassa.

KAISA VIITANEN KUVAT HENNA AALTONEN

MIKÄ RISTIRIITA! Talot ovat perinteistä Pariisia puisine ikkunaluukkuineen ja valurautaisine parvekekoristeineen. Alhaalla kadulla elää Afrikka.

– Tämä on kaupungin paras ostospaikka, **Lydie-Marie Rogers** hehkuttaa.

Kirjavaan afromekkaan pukeutunut ja kangaskaistaleella vauvan selkäänsä sitonut rastadaami erottuisi Champs-Élysées'n periranskalaisessa katukuvassa heti, mutta Dejoinin ruokatorilla hän sulautuu ihmisjoukkoon. Useimmilla torishoppaajilla on päällään näyttäviä kirjokankaista tehtyjä pukuja. Naisilla on muhkeita tekolettikampauksia, ja moni mies on asettanut päähänsä itäafrikkalaisen kartiohatun.

Kongossa syntynyt, Pariisin toisella puolella asuva Lydie-Marie tulee Dejoinin torille ostoksille kerran viikossa. Myyntipöydät ovat täynnä paksuja juuria maniokkia, jamssia sekä tulsia pikkupaprikoita. Kalamyyjän laareissa on tönkkösuolattua kuivakalaa.

– Täältä saan kaiken tarvitsemani.

Tämä on Goutte D'Or, Pariisin afrikkalainen kaupunginosa aivan pääkaupungin ytimessä. Montmartren kuuluisalle taiteilijakukkulalle ja sen

rinteellä komeilevalle Sacré-Coeurin katedraalille on etäisyyttä vain kilometrin verran. Henkisesti täällä elään kuitenkin toisessa maanosassa.

Me olemme koko torin ainoat valkonaamat.

Afroranskalaista arkea

Pariisin viimeisyksiset lähiömellakat nostivat Ranskan maahanmuutto-ongelmat kansainväliseksi puheenaiheeksi. Ulkomaalaistaustaiset nuoret polttivat autoja ja vaativat työpaikkoja ja rasismien loppumista. Sen jälkeen ranskalaispäättäjät ovat esitelleet hankkeita maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä aseman parantamiseksi, mutta pariisilaisten ennakkoluulot ovat sitkeitä.

Jopa Pariisin matkailutoimisto ihmetteli haluamme tutustua afrikkalaisten alueeseen ja suositteli raporttoimaan mieluummin perinteisistä kohteista Seinen rannalta. Mutta patonkikauppojen ja katutaiteilijoiden pittoreski Pariisi on jo nähty.

Ranskan siirtolaispolitiikka kiteytyy Goutte D'Orin kaduilla. Ranskassa ei puhuta maahanmuuttajista, koska virallisen selityksen mukaan jokainen maahan saapunut on ranskalainen. Tulijoita ei ole autettu sopeutumaan, joten moni elää Goutte D'Orissa entiseen tapaan, irti ranskalaisuudesta,

>>

Goutte D'Orin
omat pojat Willy
(aurinkolasit) ja
Malcom ihmette-
vät mustaa aluetta
karttavia pariisi-
laisia.

“Tämä on kaupungin paras ostospaikka.”

<< jopa osaamatta ranskaa.

Ruokakaupat voisivat olla suoraan Senegalista. Neliömäisillä hyllyillä on afrikkalaisia säilykkeitä, hiusvärejä ja kuivayrttejä. Toisella puolella katua ikkunassa lukee *halal*, eli lihakaupan eläimet on teurastettu muslimeille sopivalla tavalla.

Kenkäliikkeen koristetarjonta ylittää pikkutyön suurimmat unelmat, sandaleteissa on strassia ja kimalletta enemmän kuin Suomi-tädin koko korulippaassa.

Kodinsisustajan into kasvaa, kun tulemme kangaskauppojen kohdalle. Pikkuisessa myyntihuoneessa **Gueumi Horteuse** valitsee äidilleen hamekangasta.

– Näytätkö vielä sitä toista kangaspakkaa, Gueumi komentaa kuluneen tiskin takana palvelevaa myyjää.

Tarjolla on trendikkäistä sisustuslehdistä tuttuja isokuvioisia afrokankaita, mutta nämä tulevat arkikäyttöön. Kun kaupat on tehty, Gueumi vie pakan naapurin ompelimoon.

Kävelylenkki Goutte D’Orissa on opintomatka afroranskalaisten arkeen. Jalkakäytävällä on tasaisin välimatkoin rullalle käärittyjä mattoja. Onkohan täällä tapana pesettää koko korttelin matot samalla kertaa, pohdiskelen. Isänsä vaateliikkeen edustalla seisoskelevaa **Saïd Eihemiä** naurattaa.

– Ne ovat rukousmattoja, tunisialainen lakiopiskelijatyttö selittää.

Totta! On perjantai, muslimien pyhä. Muslimimiehet kokoontuvat ilta-päivällä kadulle rukoilemaan, koska moskeija on käynyt ahtaaksi. Viiden-sadan miehen kumarrus ylämäkeen on vaikuttava näky.

Illalla Dejainin tyhjentyneellä torilla säntäilee poliiseja ja ambulanssi-väkeä. Halpahotellin edustalla makaa ikkunasta pudonnut mies.

– Jo neljäs tällä kadulla viikon aikana kuollut, luoksemme pysähtyvä opiskelijapoika toteaa, kun poliisi alkaa vetää eristysnauhaa alueen ympärille.

Päivisin torilla myydään vihanneksia, iltaisin kovia huumeita. Yliannostuskuolemat ja huumevelkatappelut ovat köyhän alueen surullisia lieveilmiöitä.

Paikallisääniä pimeässä

Ravintolan eteispöytä lainehtii etnokeikkojen flajereita. Alakerran klubilta kuuluu rummutusta, ja villapaitainen remuseurue suuntaa rappusiin.

Tummalla puulla sisustettu Olympic-ravintola on alueen kulttuurinen keskipiste. Ottaisiko afrikkalaista kala-maapähkinäpataa vai marokkolaista lammastaginea?

Hyvän ja halvan aterian jälkeen astumme pimenneeseen yöhön ja lähdemme kävelemään Montmartrelle.

– Hei, mikäs meininki, kuuluu varjosta.

Kaksi nuorta miestä nojailee käsi-varret ristissä autonkylkeen. Toisella on aurinkolasit ja Yankees-lippis, kummallakin timanttinäköiset korvakorut. On keskiyö, olemme vieraassa kaupungissa ja vielä paikallisten vältelemässä kaupunginosassa. Tilanne voisi kieltämättä tuntua pelottavalta. Mutta päivällä sain Goutte D’Orin asukkailta enemmän uteliaita hymyjä kuin kopeassa perus-Pariisissa kos-

kaan. En osaa pelätä nytkään.

Kerromme olevamme tutkimusmatkalla erilaisessa Pariisissa.

– Hieno homma, tervetuloa, **Willy Bargeksi** esittäytyvä nuorukainen sanoo.

Saamme kuulla, että hänen perheensä muutti Senegalista Pariisiin 24 vuotta sitten. Willy oli silloin vuoden vanha. Hän on käynyt näillä kulmilla päiväkodin ja koulun ja on nyt töissä alueen elokuvakeskuksessa.

– Goutte D’Or on minun kotikyläni. Täällä kaikki uskonnot ovat aina eläneet yhdessä.

Willyä harmittaa, etteivät turistit ja paikalliset tule heidän kulmilleen.

– Onhan täällä huumeita, mutta ne ovat pinnan alla. Jos turisti ei halua nähdä niitä, hän ei näe.

Willy mainostaa Goutte D’Orin

Yllä
Afriikka keskellä Pariisia! Lydie-Marie Rogers shoppaa maniokit ja jassnit Dejainin torilta.

Yllä vasemmalla
Maistuisiko Mecca-Cola?

Alla vasemmalla
Aidot itäafrikkalaiset kankaat löytyvät Wax Jolista.

Yllä vasemmalla
Hamamin ravintola on pala Marokkoa Pariisissa.

Yllä oikealla
Näkymä Timhotelin ikkunasta.

Alla
Arjaree Techajanka saa Chinatownista helpotusta koti-ikävänsä, ja se puolestaan helpottaa Jose Talaveraa.

korttelilounasta. Kerran viikossa hänen työpaikkansa tuolit raahataan kadulle ja koko naapurusto kerääntyy syömään parilla eurolla mahansa täyteen. Turistikin on tervetullut.

– Kukaan täällä ei ole aggressiivinen ulkopuolisille, Willy vakuuttaa, vaikka en edes kysy asiasta.

Marokkolainen day spa

Lauantaiaamuna suhautamme metrolle etelään Jusséaun yliopistoasemalle. Pian edessä hohtaa korttelin pituinen valkoiseksi rapattu kiviseinä. Portista pääsee koristeelliseen puutarhaan. Kuin astuisi Marokkoon.

Mosque de Paris, Pariisin vanhin moskeija, perustettiin 1920-luvulla ja rakennusmiehet olivat ammattilaisia arabimaista. Hulppeassa mosaiikkilaatoin koristellussa rakennuksessa

>>

Pähkinäisiin pikkuleipiin tulee himo.

Mukavat majapaikat

Montmartren kukkulan juurella hotellien ikkunoista näkyy Eiffel, mutta kävelymatkan päässä on Afrikka.

HETI METRON VIERESSÄ

Me viihdyimme tässä vitsikkään kamerunilaisperheen isännöimässä pikkuhotellissa. Kaikissa 22 huoneessa on erilainen värikäs pehmoapetti! 2 hh/106 €.

Hotel Regyn's Montmartre
18, Place Des Abesses
P. (33) 01 4254 4521.
hrm18@club-internet.fr

PIENEN MÄEN PÄÄLLÄ

Täällä elokuvan Amelie viihtyisi! Tässä 60-huoneisessa periranskalaisessa hotellissa on perussiistit pikkuhuoneet. 2hh/130 €.

Timhotel Montmartre
11, Rue Ravignan
P. (33) 01 4255 7479.
montmartre@timhotel.fr

Kävelylenkki Goutte D'Orissa on opintomatka afroranska- laisten arkeen.

on kaikkea, mitä harras uskovainen tarvitsee: rukoushuone, ravintola ja hamam.

Ikkunoista siivilöityvä valo on kuin maalauksesta ja kahvilan pikkuleipäpäivä makeanhimoisen matkailijan päiväunesta. Valtavia pähkinäisiä, appelsiini- ja ruusuvedellä maustettuja leivonnaisia saa valita lautaselleen parin euron kappalehintaan. Pikkuleivät kädessä työnnyimme kapeasta ovesta moskeijan hamamiin.

Kylpylässä voi peseytyä itsekin, mutta me ostamme vastaanoton yrmeältä rouvalta pesu- ja hierontapaketin. Lodomme vaatteet kaappiin ja jäämme alushousut jalassa odottamaan ohjeita. Märkään aluspaitaan ja kalsonkeihin pukeutunut pyylevä pesijä neuvoo meitä hieromaan pussilliset oliivisaippuaa nahkaamme. Tepsutamme muovisandaaleissa saliin ja otamme mallia muista naisista: nousemme kuumalle kivipaadelle aloittamaan ikaikaisen ihonhoitorituaalin.

Iho kuoriutuu pesijän riuskassa kuorinnassa ja saa lempeän appelsiinin tuoksuisen öljyhieronnan. Lopuksi saisimme lasilliset minttuteetä, mutta meillä on jo kiire chinatowniin. Ihaninta olisi jäädä loikoilemaan kauniiseen leposaliin ja ottaa kirjan kanssa nokoset.

Pikavisiitti Aasiaan

Alueen nimeksi tuli Place d'Italia, koska aikoinaan seutu oli italialaisiirtolaisten suosiossa. Nyt täällä on Aasia. Puiden reunustamilla kaduilla on itämaisen tavaran kauppiaita, joissa tuoksuu suitsuke ja buddhapatsaita löytyy joka lähtöön. Valintamyymälän

vihannesosastolla käydään keskustelua. Mitä yrttejä ostetaan wokkiin?

– Kolme päivää Pariisissa ja jo nyt on koti-ikävä, **Arjaree Techajanka** toteaa naureskellen.

Thaimaalaistyttö on ensimmäistä kertaa tutustumassa poikaystävänsä kotikaupunkiin ja aikoo lievittää ikävänsä tutulla ruualla. Onneksi **Jose Talavera** tietää, mistä saa ensiapua.

– Pariisin etnokorttelit ovat hajallaan. Rue Choissy näyttää olevan aika hyvä, Jose naurahtaa viitaten tyttöystävän sylissä kasvavaan tavaramäärään. Hyllyissä on kaikenlaista erikoista, muun muassa riisijauhasta tehtyjä jälkiruokamassoja. Erilaisia matkamuis-toja Pariisista.

Egyptiin herkuttelemaan

Pariisin hintataso muistuttaa Helsinkiä, mutta alueiden väliset vaihtelut ovat suuria. Hyvä hintaindikaattori on

Yllä
Matot odottavat
iltapäivän rukous-
hetkeä.

Viereinen sivu
**Yaser Toeiman Le
Scarabee -salonki
on hyvä teepaikka.
Kadulla näkyy
Ismaelin hieno
laukkupuutiikki.**

Alla
**Istupa kamelin-
satulaan ja tilaa
egyptiläistä. Le
Sable Dore.**

Pariisin etnoiluhjelma

PERJANTAI

Kodin kankaat uusiksi

Jokapäiväiset kangasmarkkinat Montmartren kukkulan alapuolella alkavat Saint Pierrestä. Huikeita samettisia renessanssi-kuoseja ja tylliäkin tusinaa sävyä.

Vai kiehtooko enemmän afrokuosi?

Loihdi kotiisi itäafrikkalainen tunnelma.

■ **Wax Joli Afrique, 30, Rue Poulet**

Afrikkalaiselle torille

Dejainin ruokatori on Goutte D'Orin keskus.

■ **Rue Dejain, metro Chateau Rouge**

Sapuskaa ja klubielämyksiä

Pariisilaisen näköinen bistro on Afrikka-alueen paras ravintola.

■ **Olympic, 20, Rue Léon**

LAUANTAI

Kylpyyn

Arabihenkkinen day spa -kokemus moskeijan hamamissa. Kukaan ei osaa englantia, mutta kehon kieli toimii. Rentoudut varmasti.

■ **Mosque de Paris
39, Rue Geoffroy St-Hilaire**

Aasiaan

Chinatownissa syöt buffeen alle kymppillä. Suuntaa Rue Choissyllle ja valitse houkuttelevin.

Egyptiläisherkuja

Nyt halvalla: vesipiippua ja egyptiläistä alkupalaa kamelin satulassa.

■ **Le Sable Dore
20, Rue Henri Monnier**

SUNNUNTAI

Virkestävälle minttuteelle

Le Scarabee tarkoittaa mahdollisuutta ja sitä pikkubaari omistajalleen **Yaser Toeimalle** onkin. Ennen omaa baaria mies väänsi pitsoja.

■ **Le Scarabee
5, Rue Des Trois Frères**

Kassi olalle

Kivat kangaskassit roikkuvat näyteikkunassa kadun toisella puolella. Norsunluurannikolta Pariisiin muuttanut **Ismael** suunnittelee länsiafrikkalaisista kankaista länsimaisia kasseja.

■ **Manani
2, Rue Des Trois Frères**

MAANANTAI

Joraamaan!

Jäätkö vielä? Älä missaa maanantai-iltaa libanonilaisklubilla. Hikistä menoa uuden arabidisco tahdissa.

■ **Disco 67
67, Rue Pierre Charron, metro Franklin Roosevelt**

minttutee. Seinen rannalla pannullinen maksaa yhdeksän euroa. Montmartren liepeillä egyptiläisessä Le Sable Doressa saman saa kahdella.

Pienessä kuppilassa istutaan kame-linsatulatuoleissa. Pöydät ovat valtavia metallitarjottimia, mutta kun tilaamme alkupalalistan alusta loppuun, tarjoilija ei saa kaikkea mahtumaan pöydälle. Rapeaa juustopiirakkaa, hummusta, lihavartaita, yrttipitoista couscous-salaattia. Ja lisää sitä halpaa teetä, koska tässä muslimipaikassa ei tarjoilla alkoholia.

– Mutta ottakaa yksi *narkile*, omistajaherra vinkkaa.

Päädymme pössyttelemään vesipiippua. Verensokeri tasapainottuu ja jutut muuttuvat hilpeämmiksi. Neljän hengen herkullinen ähkyateria maksaa lopulta alle 50 euroa.

Pariisi on hassu paikka. Toisaalta se on rasistinen ja ylpeä puhtaasta gallia-

laisuudestaan. Toisaalta Pariisissa on paljon boheemeja porvareita, jotka metsästävät kotiinsa kalliita etnoesineitä ja reissaavat Afrikan savanneilla. Montmartren kukkulalla näitä etnokankaisiin verhoutuneita *bopoja* istuu teellä yhdessä sun toisessa kahvilassa.

Vaikka jotkut pitävät etnomuotiin ihastuneita ranskalaisia teennäisinä, heidän shoppailunsa auttaa monia maahanmuuttajia. Norsunluurannikolta pariisilaistunut **Ismael Oued-raogo** on tehnyt paolasuhoset, eli muuttanut lapsuutensa kuosimuistot nykyaikaisiksi laukuiksi ja pukineiksi. Ismaelin värikkään pikkuliikkeen ikkunassa on itäafrikkalaista värikytystä, ja asiakkaat käyvät pyydykseen.

– Hauskaa, että ihmiset ovat innostuneet afrikkalaisuudesta, Ismael sanoo.

Pikkuhiljaa, ja taitavasti ammosteltuna. ■